

Opgaveark

Grundloven

*Gem dette opgaveark, da du skal bruge arket de næste 5 lektioner
– og til sidst, for at skrive din grundlovstale i lektion 4 og 5.*

Lektion 1

Du skal nu sammen med klassen se danmarkshistoriens film om Grundloven. Imens du ser filmen, kan du svare på multiple choice-spørgsmålene nedenfor. De spørgsmål du ikke kan svare på efter at have set filmen, skal du undersøge på nettet.

(1) Multiple choice

Grundloven udgør de overordnede rammer for demokratiet i Danmark, herunder hvem der kan lovgive. Grundloven sørger for, at magten i Danmark ikke er centraliseret, dvs. tilhører en bestemt lille gruppe eller udøves fra ét bestemt sted. Derudover findes der i grundloven en beskrivelse af borgernes grundlæggende frihedsrettigheder.

Sæt jeres kryds ved det rigtige svar. I kan finde svar på nogle af spørgsmålene i kortfilmen om grundloven, resten af spørgsmålene skal I finde svar på ved hjælp af research på internettet.

• **Af hvilken grund må man ikke stemme ved et valg i Danmark i dag?**

- 1. Man er ikke fyldt 18 år
- 2. Man har det forkerte køn
- 3. Man er ikke født i Danmark

• **Har vi religionsfrihed i Danmark?**

- 1. Ja, det står i grundloven
- 2. Ja, det står både i grundloven og FNs menneskerettighedskonvention som Danmark har forpligtet sig på
- 3. Nej

• **Hvem kendes populært sagt som "demokratiets vagthund"?**

- 1. Medierne
- 2. Børnehaverne
- 3. Kommunerne

• **Hvem udgør den dømmende magt?**

- 1. Domstolene
- 2. Befolkningen
- 3. Velgørenhedsorganisationer

• **Hvem udgør den udøvende magt?**

- 1. Politiet
- 2. Militæret
- 3. Regeringen

• **Hvem udgør den lovgivende magt?**

- 1. Politikerne
- 2. Universiteterne
- 3. Folketinget

• **Har ytringsfriheden nogle lovmæssige begrænsninger?**

- 1. Nej
- 2. Ja: §266b, også kaldet racismeparagraffen
- 3. Ja: Racismeparagraffen og blasfemiparagraffen

• **Hvornår fik Danmark demokrati som styreform?**

- 1. 1849
- 2. 1859
- 3. 1909

• **Hvornår fik kvinder stemmeret i Danmark?**

- 1. 1849
- 2. 1900
- 3. 1915

(2) Kahoot

Nu skal du finde ud af, om dine svar er rigtige i multiple choice-opgaven.

Du skal gå ind på Kahoot.it, og indtaste den adgangskode, som din lærer giver dig.

Lektion 2

(1) Filmvisning og refleksion

Du har lige set filmen "Fællesskabskontrakten". Du og din klasse skal nu diskutere de temaer og emner, der var på spil i filmen, og hvad den har at gøre med Grundloven.

Skriv 3 af de vigtigste værdier ned, imens I diskuterer her:

(2) Fællesskabskontraktøvelsen

– lav en grundlov for klassen

Du og din klasse har lavet en grundlov, som I har skrevet på tavlen. Skriv også jeres grundlov ned her:

Lektion 3

(1) Diskussion og refleksion

Fortæl din sidemakker om mindst 3 pointer, emner eller værdier, som du synes har været vigtigst eller mest interessant i hele forløbet.

Skriv dine egne og din sidemakkers svar ned her:

(2) Analyse-opgave

Nedenfor ser du et uddrag af Statsminister Lars Løkke Rasmussens grundlovstale fra 2018.

- **Lyt og følg med i teksten, mens din lærer læser højt.**
- **Understreg de steder og pointer du synes er vigtige.**
- **Giv derefter talen to forskellige overskrifter, på baggrund af de pointer og steder du har understreget.**

"Det er godt nok en trist dag. En skoddag!"

"For fanden Pia. Hvorfor har du ingen uddannelse taget?"

"En gammel brugt medarbejder. Hvem kan bruge os?"

Sådan lyder tre citater fra 'Montricepigernes Kamp'. En dokumentarserie på DR1, som jeg faldt over for nylig.

Den fortæller historien om 120 ufaglærte kvinder, som arbejdede på Oticon-fabrikken i Thy. I årtier har de monteret, loddet og samlet høreapparater.

Men en dag i sommeren 2016 kommer topchefen uanmeldt forbi. Fabrikken skal lukke. Montricepigernes arbejde skal flyttes til Polen.

Nogle af dem har arbejdet på fabrikken, siden de gik ud af skolen. Nogle har kun gået i folkeskole til og med 8. klasse.

Pludselig forsvandt deres job fra den ene dag til den anden. De stod uden indkomst. Og havde pludselig udsigt til at miste det faste holdepunkt i hverdagen – fællesskabet – som man netop finder på en arbejdsplads.

Det faste holdepunkt smuldrede. Jobbet blev flyttet ud.

Montricepigerne mærkede på egen krop, hvordan tiderne skifter og skæbner påvirkes.

Jeg kan nok ikke til fulde sætte mig ind i de stovte jyske kvinders situation. Men jeg kan beundre den indstilling og reaktion, som dokumentaren skildrer. Selv da det var træls – sådan rigtigt træls – tog de 120 kvinder fra Thy kampen op.

Der er mange gode ting ved Danmark. Men sådan en indstilling er i mine øjne Danmark, når det er allerbedst.

Det særlige danske er, at vi har indrettet et samfund, så vi får nye muligheder. Og en kultur, hvor vi ønsker at gribe mulighederne. Selvom forandring kan være skræmmende. Men præcis derfor har vi kunnet håndtere dem – taget hele turen fra landbrugssamfund over industrisamfund til informations- og servicesamfund.

Historisk har vi været mestre i at gribe forandringens vinde. Og det gør vi endnu.

Vi gjorde det da finanskrisen ramte i 00'erne. Det var svært. Danskere i tusindvis fandt sig selv i samme situation, som montricepigerne.

Det tog lang tid før væksten og optimismen vendte tilbage. Men vi traf de tunge beslutninger, som gjorde os i stand til at gribe opsvinget, når de internationale konjunkturer skiftede. Efterlønsreform, dagpengereform, genopretningspakke. Det var ikke sjovt, men nødvendigt.

Derfor kan vi nyde de gode tider nu. Endelig! Før første gang i mands minde står Danmark nemlig midt i en solid højkonjunktur.

Der er nu flere danskere i job. Færre ledige. Styr på indvandringen. Positiv udvikling i hver eneste afkrog af landet.

Det er godt for den enkelte. Fordi flere nu oplever, at der er brug for dem. At de gør en forskel. Bidrager med det man hver især kan.

Og det er godt for fællesskabet. Fordi fællesskab også er en følelse af at være med, så vi undgår den splittelse, man ser andre steder i verden.

Vi har i dag styr på tingene på en helt anden måde, end for bare få år siden. Det går godt i Danmark. Det går ret godt i Danmark.

I dag er det Grundlovsdag. En festdag for folkestyret og grundloven. I år fylder den 169 år. Værd at fejre, og så alligevel...

For den grundlov, som Frederik den 7. underskrev den 5. juni 1849, var langt fra perfekt.

Kongen kunne stadig afskedige regeringen, hvis han havde lyst. Mindre end én ud af seks danskere måtte overhovedet stemme. Og det var kun rige, gamle mænd, der kunne blive valgt til Landstinget.

Men vi fejrer selvfølgelig vores grundlov alligevel.

Dels fordi den – trods alt - var ret fremsynet og demokratisk i sin samtid. Men mest fordi 1849-grundloven markerer startskuddet på en færd frem mod det Danmark, som vi kender i dag. Mod demokrati. Mod folkestyre. Mod frihedsrettigheder for alle befolkningsgrupper.

Men det tog tid. I år er det faktisk "kun" 100 år siden, at kvinderne for første gang kunne stemme. Det var ved valget den 22. april 1918.

Der skulle så gå yderligere 93 år før vi fik Danmarks første kvindelige statsminister. 97 år før vi fik Folketingets første kvindelige formand. Og 100 år før Venstre fik vores første kvindelige gruppeformand. Vi er nået langt, men der er et pænt stykke vej endnu.

Men grundstenen blev lagt i 1849. Det er værd at fejre. Ligesom det er værd at fejre Danmark, og det, der gør os danske.

Hvor andre landes forfatninger indledes med storslåede strofer – om at alle mennesker er skabt lige og frie. Eller om menneskerettigheder og national suverænitæt.

Så er de første sætninger i vores grundlov mere beskedne. Paragraf ét, som tørt konstaterer, at: "Denne grundlov gælder for alle dele af Danmarks Rige".

Men hvad skulle der egentlig stå, hvis også vores grundlov havde en indledning, som definerede Danmark? Som satte ord på det folk vi er – eller gerne vil være?

For mig skulle tre ord indgå: Frihed, frisind og fællesskab.

Frihed for enhver. Til at leve sit liv. Tage ansvar for sig selv – og medansvar for andre.

Frisind. At man anerkender andres ret til frit at tænke, tro og tale og til frit at vælge sin livsform. Men frisind betyder ikke, at vi skal acceptere alle livsværdier og livsmønstre som lige gode. Frisind er ikke det samme som holdningsløshed.

Og fællesskab. Det bånd, som gør Danmark stærkt. Fordi de stærkeste fællesskaber netop er dem, hvor mennesker frivilligt er gået sammen. Som monitricepigerne, der havde overskud til at hjælpe hinanden, selvom det så sort ud for dem alle.

Frihed, frisind og fællesskab.

Tre ord – som ikke nævnes meget i vores grundlov. Men som fylder i vores bevidsthed. Og har bragt Danmark langt.

De står i øvrigt også på første side i mit parti – Venstres – principprogram. Men jeg skal nok lade være med at tage patent på dem, for de deles heldigvis bredt – herhjemme.

Derfor kan man godt komme til at tage værdierne for givet. Men det vil være en fejl. Globalt set er vores værdier ikke så selvfølgelig, som vi opfatter dem.

Derfor skal vi ikke bare dyrke vores værdier, og fejre dem på en dag som i dag. Vi skal også værne om dem i hverdagen sammen med vores ligesindede.

Jeg bliver oprigtig bekymret, når vigtige og toneangivende lande tager skridt i den modsatte retning – væk fra vores værdier.

Jeg har i øjeblikket mere end svært ved at genkende det USA, som ellers altid har stået for mig, som den frie, demokratiske verdens leder.

USA har trukket sig fra vigtige aftaler om blandt andet kampen mod menneskeskabte klimaforandringer og har lige før weekenden indført skadelige handelsrestriktioner mod nære allierede, herunder os i Europa.

Samtidig fortsætter Rusland med ikke at spille efter reglerne. Og Kina øger sin politiske og økonomiske indflydelse globalt.

Det udfordrer os. På en ny måde. Derfor skal vi rykke tættere sammen med dem, vi deler værdier med: Europa.

Jeg skal være den første til at indrømme, at EU har sine fejl og mangler. Og det er da heller ikke sådan, at EU-landene er enige om alting. Langt fra. Men i dag slås de europæiske lande med ord, ikke med våben.

Og ofte ender det med, at vi faktisk løser problemer i fællesskab, som ingen lande kunne håndtere på egen hånd.

Sandheden er jo, at Danmark er for lille til at være sig selv nok. Men sammen med andre er vi omvendt stærke nok til at kunne gøre en forskel.

Uddrag af Lars Løkke Rasmussens grundlovstale 2018 fra Altinget.dk:

<https://www.altinget.dk/misc/Lars%20L%C3%B8kke%20Rasmussen%20-%20grundlovstale%202018.pdf>

Skriv overskrifterne her:

(3) Fremlæggelse

Du skal nu dele de overskrifter, som du har fundet frem til, i den gruppe som din lærer har lavet. Fortæl dine klassekammerater om, hvorfor du har valgt de to overskrifter.

Når dine klassekammerater fortæller, hvorfor de har valgt deres overskrifter, skriv det her:

(2) Fremlæggelse og udvælgelse

I skal nu læse talen højt i klassen. Vælg en taler. Når alle taler er læst højt, skal I stemme om hvilke to taler, der er bedst. Dette gøres på demokratisk vis ved håndsoprækning. De to vindertaler indgår i konkurrencen på Grundlovsfestivalen.

Tillykke til vindertalerne!
Vi glæder os til at se jer til Grundlovsfestivalen.

